

правовому статусу народного депутата України (ст. 76, 80 Конституції України), на практиці призводить до того, що останні створюють різні корупційні схеми правової діяльності (від створення умов для розкрадання Державного бюджету України до прийняття законів, що порушують права людини та громадянина).

Саме тому положення, визначені в ст. 1 Конституції України, про те, що Україна є демократичною, соціальною та правовою державою, видаються декларативними.

Для розв'язання зазначених проблем необхідно доповнити ст. 27 Закону України «Про запобігання корупції» частиною третьою такого змісту: «Не можуть бути народними депутатами України та депутатами інших рівнів одного й того самого скликання близькі особи та члени сім'ї, про яких ідеться в ст. 1 зазначеного Закону».

Колонюк Віктор Петрович, учений секретар – завідувач відділу Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, кандидат юридичних наук, доцент;
Білявський Станіслав Георгійович, старший судовий експерт Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПАСПОРТИЗАЦІЇ НЕБЕЗПЕЧНИХ ТЕХНОГЕННИХ ОБ'ЄКТІВ НА МОРСЬКОМУ ШЕЛЬФІ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ІНЖЕНЕРНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Протягом останнього десятиліття у світі дедалі активніше використовують шельф-мілководну морську зону (глибини до 200 м) морів і океанів з метою видобування мінеральних та біологічних ресурсів розвитку туризму й рекреації, будівництва. Це стосується і шельфової зони Азово-Чорноморського регіону України. І що більші обсяги людської діяльності в межах шельфової зони, то вищі екологічні ризики виникають для її

екосистем. Нині нагальною є потреба контролювати види й обсяги людської діяльності на шельфі не тільки за допомогою рибних, екологічних і санітарно-гігієнічних інспекцій, екологічних аудитів та експертиз, а й шляхом екологічної паспортизації об'єктів діяльності на морі, окремих акваторій-бухт, заток. Саме екологічна паспортизація є найбільш детальним й ефективним засобом (формою) екологічного контролю, який можна використати для оцінювання збитків, завданих державі та довкіллю під час проведення судової інженерно-екологічної експертизи. Екологічний паспорт – це комплексний нормативно-технічний документ, у якому міститься інформація, необхідна для виконання низки еколого-економічних завдань: оцінювання впливу різних техногенних забруднень на здоров'я людей і екосистем (обсяги, види, джерела забруднень); визначення плати за природокористування, оцінювання наявних на об'єктах людської діяльності планів і програм екологізації, поліпшення екологічних умов та їх ефективності; визначення специфіки взаємодії об'єкта з навколишнім середовищем (займана площа території чи акваторії, особливості, кількість споживаної енергії, води, мінеральної сировини, повітря тощо), а також обсягів відходів, умов їх зберігання та утилізації; встановлення рівнів екологічної компетенції та культури керівництва й робочого персоналу; оцінювання якості проведених екологічних експертиз та аудитів; встановлення для об'єкта гранично допустимих викидів, скидів, рівнів шуму та вібрацій, тепловиділень.

Екологічна паспортизація морських водних об'єктів істотно відрізняється від паспортизації об'єктів сухопутних. Перший в Україні науково обґрунтований типовий екологічний паспорт морських акваторій розробили 2007 року науковці Інституту біології південних морів ім. А. А. Ковалевського НАН України, Інституту колоїдної хімії і хімії води ім. А. В. Думанського НАН України та профільного екологічного товариства «Сіталл» (м. Севастополь). Паспорт містить оптимальну кількість параметрів, які повинні характеризувати сучасний екологічний стан акваторії, особливості гідролого-гідрохімічного, гідродинамічного й гідролітодинамічного режимів, фізико-географічні умови, особливості забруднень водної товщі та донних відкладів.

Паспорт має 18 розділів і 9 додатків – загалом 119 позицій, зокрема такі розділи: «Загальні відомості про об’єкт», «Фізико-географічні умови», «Метеорологічні умови», «Гідрологічні умови», «Гідрохімічна характеристика вод», «Гідробіологічна характеристика», «Особливості забруднення вод», «Забруднення донних відкладів», «Інженерно-геологічна характеристика», «Господарське використання акваторії», «Пропозиції з охорони акваторії і її раціонального використання» тощо.

Упродовж 2013–2016 років ми розробили кілька проектів основного змісту типових екологічних паспортів різних техногенних об’єктів на морі, які становлять підвищену екологічну небезпеку.

Комірчий Павло Олексійович, голова правління громадської організації «Всеукраїнський центр протидії корупції та сприяння правоохоронним органам “Антикорупційна ініціатива”», доцент кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, заслужений юрист України

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Учені, політики та фахівці-практики стверджують, що навести лад у соціальному середовищі, де зовсім не буде місця корупції, неможливо. Корупція – таке саме стародавнє явище, як і соціальний порядок. Тому протидію корупції обґрунтовано прирівнюють за складністю до боротьби з людськими гріхами. Може йтися лише про максимальне обмеження її виявів, що й вдалося реалізувати в розвинених демократичних країнах.

Визначальний вплив на рівень і динаміку корупції в Україні мають економічні фактори, передусім, неврегульованість відносин власності й «тіньова» економічна діяльність. Саме у сфері економіки зароджуються корупційні відносини, що є матеріальним